

Zanonimizowana wersja

Tłumaczenie

C-567/20-1

Sprawa C-567/20

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

29 października 2020 r.

Sąd odsyłający:

Općinski građanski sud u Zagrebu (Chorwacja)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

15 października 2020 r.

Strona powodowa:

A.H.

Strona pozwana:

Zagrebačka banka d.d.

[...]

Općinski građanski sud u Zagrebu [sąd rejonowy ds. cywilnych w Zagrzebiu], [...] w sporze pomiędzy powódką A.H. z Zagrzebia, [...], [...], a pozwanym Zagrebačka banka d.d., [...] Zagreb [...] [...], o stwierdzenie i zapłatę, zgodnie z art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przedstawia Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej następujący:

WNIOSEK O WYDANIE ORZECZENIA W TRYBIE PREJUDYCJALNYM

I. Oznaczenie sądu odsyłającego

II. [...] Strony postępowania głównego

Powódka [:] A.H. z Z. [...]

Pozwany [:] Z.b.d.d. z Z. [...]

Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w trybie prejudycjalnym, w związku z wykładnią prawa Unii Europejskiej, a konkretnie dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, zadaje się następujące pytania:

1) Czy art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹, zgodnie z wykładnią nadawaną mu w orzecznictwie Trybunału, zwłaszcza w sprawie C-118/17 Dunai, należy interpretować w ten sposób, że interwencja ustawodawcy w stosunki między konsumentem, będącym kredytobiorcą, **[OR: 2]** a bankiem nie może pozbawić konsumentów prawa do tego, aby na drodze sądowej kwestionowali warunki pierwotnej umowy lub zawartego na podstawie ustawy aneksu do umowy, w celu urzeczywistnienia prawa do zwrotu wszystkich korzyści, jakie ze szkodą dla konsumentów bezzasadnie uzyskał bank z powodu zastosowania nieuczciwych warunków umownych, w sytuacji gdy w wyniku interwencji ustawodawcy konsumenci przystąpili dobrowolnie do zmiany pierwotnego stosunku umownego, na podstawie narzuconego bankom ustawowego obowiązku zaoferowania konsumentom takiej możliwości, a nie bezpośrednio na podstawie ustawy interwencyjnej, jak miało to miejsce w sprawie Dunai?

2) Jeśli odpowiedź na pierwsze pytanie jest twierdząca, to czy sąd krajowy orzekający w postępowaniu toczącym się między dwoma podmiotami – kredytobiorcą i bankiem, który przepisom ustawy krajowej Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawy o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim], zgodnie z wykładnią nadawaną jej przez Vrhovni sud [sąd najwyższy], nie może nadać wykładni zgodnej z wymogami dyrektywy 93/13, jest upoważniony i/lub zobowiązany do tego, by na podstawie tej dyrektywy oraz art. 38 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej odstąpić od stosowania tej ustawy krajowej zgodnie z wykładnią nadawaną jej przez Vrhovni sud [sąd najwyższy]?

FAKTY I OKOLICZNOŚCI SPRAWY

1. W dniu 15 października 2007 r. powódka A.H., występująca w charakterze konsumenta, zawarła z pozwanym, Zagrebačka banka d.d., jako kredytodawcą, umowę o kredyt na cele mieszkaniowe, na podstawie którego bank oddał do

¹ Dz.U. 1993, L 95, s. 29 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288.

dyspozycji konsumentowi kredyt wyrażony we frankach szwajcarskich w kwocie 309 373,82 CHF, wypłacony w kunach według średniego kursu Hrvatska narodna banka [narodowego banku Chorwacji] (zwanego dalej: „HNB”) obowiązującego na dzień wypłaty kredytu, a powódka spłacała kredyt w kunach według średniego kursu HNB w stosunku do waluty franka szwajcarskiego.

2. W tej uprzednio sformułowanej i standardowej Umowie kredytu, w art. 1 Umowy pozwany zawarł postanowienie, zgodnie z którym walutą umowy jest frank szwajcarski, spłatę kredytu w art. 7 Umowy powiązał z tą walutą w ten sposób, że miesięczne i łączne zobowiązanie kredytowe powódki jest obliczane zgodnie z wahaniami krajowej waluty kuny w stosunku do waluty franka szwajcarskiego, a w art. 2 zawarł postanowienie, zgodnie z którym zmienna stopa oprocentowania zmienia się na podstawie decyzji banku bez wskazania dokładnych, jasnych i możliwych do sprawdzenia parametrów zmiany, to znaczy bez wskazania w jaki sposób wspomniane warunki umowy są wzajemnie powiązane z ustaleniem całkowitego zobowiązania kredytowego powódki.
3. Powódka podkreśla, że pozwany w ten sposób, że do Umowy włączył nieuczciwy i nieważny warunek, zgodnie z którym została ustalona waluta – frank szwajcarski, która została powiązana z kapitałem, to jest włączył nieuczciwy warunek o zmianie stopy oprocentowania w ten sposób, że zmieniają się one na podstawie decyzji samego banku, a zarówno przed zawarciem Umowy jak i w czasie jej obowiązywania pozwany nie negocjował tego indywidualnie z powódką, nie wytłumaczył ryzyka związanego z wyborem waluty w postaci franka szwajcarskiego, nie ustalił dokładnych parametrów i metody obliczania parametrów wpływających na zmianę stopy oprocentowania, postąpił wbrew przepisom Zakon o zaštiti potrošača [ustawy o ochronie konsumentów] (zwanej dalej: „ZZP”), Zakon o obveznim odnosima [ustawy o zobowiązaniach] (zwanej dalej: „ZOO”), zasadom dobrej wiary i uczciwości jako podstawowym zasadom prawa zobowiązań oraz wbrew ustawodawstwu Unii Europejskiej, przede wszystkim niezgodnie z dyrektywą Rady 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (zwanej dalej: „dyrektywą 93/13”), której przepisy zostały transponowane do prawa krajowego przez Zakon o zaštiti potrošača [ustawę o ochronie konsumentów], czym spowodował nierównowagę praw i obowiązków stron umowy, a wszystko to ze szkodą dla powódki jako konsumenta.

[OR: 3]

4. Powódka powołuje się na postępowanie w sprawie zbiorowej ochrony prawnej, które było prowadzone przeciwko pozwanemu, w celu ochrony interesów konsumentów, a tym samym i ochrony interesu powódki w ramach niniejszego postępowania, które było prowadzone i zakończone przed Trgovački sud u Zagrebu [sądem gospodarczym w Zagrzebiu] sygnatura akt [...].
5. Postępowanie to trwało siedem lat, poniżej znajduje się chronologia postępowania w sprawie zbiorowej ochrony prawnej:

- W dniu 4 lipca 2013 r. Trgovački sud u Zagrebu [sąd gospodarczy w Zagrzebiu], wyrokiem [...] orzekł, że wszystkie osiem pozwanych banków², a zatem i pozwany w tej sprawie jako pozwany nr 1 w tamtym postępowaniu, naruszyło zbiorowe interesy i prawa konsumentów w ten sposób, że w okresie 2004–2008 zawierało umowy kredytu stosując w nich nieważne i nieuczciwe warunki umowy i to w ten sposób, że w tych umowach konsumenckich jako walutę ustalono frank szwajcarski, z którą to walutą była powiązana spłata kredytu, to znaczy, że ustalona regularna stopa oprocentowania w trakcie obowiązywania zobowiązania kredytowego była zmieniana zgodnie z jednostronnymi decyzjami banku.
- W dniu 13 czerwca 2014 r., orzekając w przedmiocie apelacji banków, także pozwanego w niniejszej sprawie jako pozwanego nr 1 w tamtym postępowaniu, Visoki trgovački sud RH [apelacyjny sąd gospodarczy Republiki Chorwacji] wyrokiem [...] orzekł, że warunek dotyczący stopy oprocentowania zmienianej na podstawie jednostronnych decyzji banku jest nieuczciwy i nieważny, podczas gdy warunek dotyczący ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego uznał za ważny.
- W dniu 9 kwietnia 2015 r. Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] orzeczeniem [...], po rozpoznaniu skargi rewizyjnej banków, zatem także pozwanego w niniejszej sprawie jako pozwanego nr 1 w tamtym postępowaniu, utrzymał w mocy wyrok Visoki trgovački sud RH [apelacyjnego sądu gospodarczego Republiki Chorwacji], stwierdzając, że warunek dotyczący stopy oprocentowania zmienianej na podstawie decyzji banku jest nieuczciwy i nieważny, a po rozpoznaniu rewizji przedstawiciela konsumentów orzekł, że warunek dotyczący ustalenia jako waluty franka szwajcarskim jest ważny.
- W dniu 13 grudnia 2016 r. Ustavni sud RH [trybunał konstytucyjny Republiki Chorwacji] orzeczeniem [...], po rozpoznaniu skargi konstytucyjnej przedstawiciela konsumentów uchylił orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji] w części dotyczącej ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego oraz przekazał temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.
- W dniu 3 października 2017 r. Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] wydał orzeczenie [...], na podstawie którego sprawę w części dotyczącej ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego zwrócił do rozpoznania Visoki trgovački sud RH [apelacyjnemu sądowi gospodarczemu Republiki Chorwacji].
- W dniu 14 czerwca 2018 r. Visoki trgovački sud RH [apelacyjny sąd gospodarczy Republiki Chorwacji] wydał orzeczenie [...], w którym uznał warunek dotyczący ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego za nieuczciwy i nieważny i to w ten sposób, że banki, a zatem także pozwany w tej sprawie jako

² Wówczas oprócz Sberbank d.d., lecz później także wobec tego banku zapadło takie samo orzeczenie, jak wobec pozostałych banków.

pozwany nr 1 w tamtym postępowaniu, w okresie 2004–2008 zawierały umowy kredytu stosując w nich nieważne i nieuczciwe warunki umowy i to w taki sposób, że w kwestionowanych umowach konsumenckich została ustalona waluta, z którą była powiązana spłata kredytu i był to frank szwajcarski. Visoki trgovački sud RH [apelacyjny sąd gospodarczy Republiki Chorwacji] w części dotyczącej ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego, utrzymał w stosunku do wszystkich banków, a zatem także w stosunku do pozwanego w niniejszej sprawie, w mocy wyrok pierwszej instancji z 2013 roku.

– W dniu 3 września 2019 r. Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] po rozpoznaniu skargi rewizyjnej banków, a zatem także pozwanego w niniejszej sprawie jako pozwanego nr 1 w tamtym postępowaniu, orzeczeniem [...], utrzymał w mocy wyrok Visoki trgovački sud RH [apelacyjnego sądu gospodarczego Republiki Chorwacji] z dnia 14 czerwca 2018 r.

6. Rezultat postępowania w sprawie zbiorowej ochrony prawnej konsumentów jest ostatecznie taki, że zarówno warunek dotyczący ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego jak i warunek dotyczący stopy oprocentowania zmienianej na podstawie decyzji banku zostały uznane na nieuczciwe i [OR: 4] nieważne we wszystkich umowach kredytu zawierających klauzulę walutową we frankach szwajcarskich, zawartych w pozwanych bankach w kwestionowanym okresie, to znaczy prawomocnie stwierdzono, że pozwany w niniejszym postępowaniu, Zagrebačka banka d.d. (jako pozwany nr 1 w tamtym postępowaniu) w okresie od 10 września 2003 r. do 31 grudnia 2008 r. naruszył zbiorowe interesy i prawa konsumentów, a tym samym interesy i prawa powódki, w ten sposób, że w zawieranych umowach kredytu stosował nieuczciwy warunek umowny, na podstawie którego ustalona regularna stopa oprocentowania w trakcie obowiązywania zobowiązania kredytowego była zmieniana zgodnie z jednostronnymi decyzjami banku, co nie było przedmiotem indywidualnych negocjacji, a który to warunek jest nieważny, to znaczy prawomocnie stwierdzono, że w okresie od 1 kwietnia 2005 r. do 31 grudnia 2008 r. naruszył interesy i prawa konsumentów, a tym samym interesy i prawa powódki, zawierając umowy kredytu stosował nieważne i nieuczciwe warunki umowy, zgodnie z którymi została ustalona waluta – frank szwajcarski, która została powiązana z kapitałem, a zarówno przed zawarciem umów jak i w czasie ich obowiązywania nie informował w pełni konsumentów, jako przedsiębiorca, o wszystkich potrzebnych parametrach istotnych do podjęcia ważnej decyzji opartej na pełnej informacji, co spowodowało nierównowagę praw i obowiązków stron umowy, a zatem pozwany postąpił wbrew przepisom wówczas obowiązującej Zakon o zaštiti potrošača [ustawy o ochronie konsumentów] jak i wbrew przepisom Zakon o obveznim odnosima [ustawy o zobowiązaniach].
7. W przytoczonym zbiorowym postępowaniu sądowym przy wydawaniu orzeczenia zastosowano dyrektywę 93/13, a do wykładni przepisów prawa krajowego sądy przy wydawaniu orzeczeń stosowały wykładnię Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyrażoną w sprawach C-484/08 Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid i C-26/13 Kasler.

8. Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Republice Chorwacji, Zakon o parničnom postupku [ustawą o postępowaniu cywilnym] (art. 502c) i Zakon o zaštiti potrošača [ustawą o ochronie konsumentów] (art. 138a), a na podstawie wyroków w sprawie zbiorowej ochrony prawnej, konsumenci, a tym samym i powódka, uzyskali prawo dochodzenia w indywidualnych postępowaniach zwrotu nienależnie uzyskanej przez banki korzyści i dlatego konsument wszczął postępowanie sądowe, które jest teraz prowadzone przed sądem odsyłającym, sygnatura akt [...].

INTERWENCJA USTAWODAWCY

9. W dniu 30 września 2015 r. Republika Chorwacji uchwaliła Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawę o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim] (zwaną dalej: „ZID ZPK 2015”) i na podstawie tej ustawy kredytobiorcom zaoferowano możliwość konwersji zobowiązania kredytowego z waluty frank szwajcarski na walutę euro.
10. Powódka uczyniła to zawierając aneks do umowy kredytu, na podstawie którego dokonano konwersji jej kredytu z waluty frank szwajcarski na walutę euro. Konwersja zatem nie została dokonana na walutę krajową kunę, lecz na inną walutę obcą – euro.
11. Kluczową kwestią w niniejszym konkretnym postępowaniu okazuje się właśnie kwestia następstw prawnych Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawy o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim].
12. W celu dokonania konwersji ZID ZPK 2015 określiła konkretną metodologię obliczenia wysokości nowego zobowiązania kredytowego konsumentów, która w istocie polegała na tym, żeby od początku kredytu dokonać przeliczenia z waluty frank szwajcarski na walutę euro, a wszystko po to, aby uzyskać nowy kapitał kredytu na dzień 30 września 2015 r. w euro, według którego kredytobiorca od tej pory dalej będzie spłacał swój kredyt. Sposób dokonania konwersji został określony w artykule 19c ZID ZPK 2015, a polegał na tym, że wszystkie wpłaty konsumenta z tytułu rzeczywistego kredytu zostały porównane z warunkami symulowanego, fikcyjnego [OR: 5] kredytu w walucie euro, rzeczywistymi wpłatami zamknięto fikcyjny kredyt i w ten sposób obliczono stan kredytu na dzień 30 września 2015 r., a przy takim porównaniu konsumenci mieli niedopłatę lub nadpłatę wpłaconych środków. Na podstawie tego stanu zaoferowano im zatem możliwość zawarcia aneksu do umowy kredytu dotyczącego dalszej spłaty kredytu, co zostało uregulowane w art. 19e ust. 1 ZID ZPK 2015.
13. Kredytobiorcy, tak jak i powódka, po dokonaniu takiego obliczenia wysokości kredytu, zwanego w ustawie „Izračun konverzije kredita” [„Kalkulatorem konwersji kredytu”], mogli podpisać Aneksy do pierwotnych umów kredytu i powódka zgodnie z tym Aneksem do umowy, od dnia 30 września 2015 r.

splacała kredyt indeksowany do waluty euro, z nową kwotą kapitału kredytu i nowym obliczeniem stóp oprocentowania, zdefiniowanych pro futuro.

14. Sąd odsyłający zwraca uwagę, że bank mógł, zgodnie z art. 19e ZID ZPK 2015, zaoferować konsumentowi albo zawarcie nowej umowy kredytu albo aneks do „starej” istniejącej umowy kredytu i że bank zdecydował się zaoferować kredytobiorcy zawarcie aneksu do umowy kredytu, co zostało jasno wskazane w samym aneksie do umowy, w artykule 1, w którym jest stwierdzone, że strony zawierają aneks do umowy, zaś artykuł 24 niniejszego aneksu brzmi następująco:

Artykuł 24.

„Pozostałe warunki pierwotnej umowy i ewentualnie do dziś zawartych aneksów pozostają niezmienione i nadal pozostają w mocy”.

W ten sposób zapewniono tożsamość istniejącego stosunku umownego.

15. Celem ZID ZPK 2015 było zrównanie kredytobiorców kredytów we frankach szwajcarskich z kredytobiorcami kredytów w euro, co osiągnięto w powyżej opisany sposób, a cel ustawy został wymieniony i określony w art. 19b ZID ZPK 2015.
16. Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu okazuje się kwestia rekompensaty dla powódki jako konsumenta, z uwagi na to, że powódka, jako konsument, podnosi w niniejszym postępowaniu, że ZID ZPK 2015 nie przyznała rekompensat dla kredytobiorców kredytów we frankach szwajcarskich w ten sposób, że banki zwracałyby korzyść uzyskaną na podstawie nieuczciwych i nieważnych umów kredytu, czyli na podstawie nieuczciwych i nieważnych warunków umowy dotyczących ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego i odsetkach, co miałoby zapewnić by konsument pod względem prawnym i faktycznym znalazł się w pozycji wyjściowej.
17. Na dowód tego konsument podkreśla, że konwersja kredytu do dnia konwersji, czyli 30 września 2015 r. została dokonana właśnie przy uwzględnieniu i stosowaniu warunku dotyczącego ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego oraz warunku dotyczącego stopy oprocentowania zmienianej na podstawie decyzji banku, więc przedmiotem konwersji była klauzula walutowa we frankach szwajcarskich jako ważna i w ramach konwersji stosowano te same nieuczciwe stopy oprocentowania zmieniane na podstawie jednostronnych decyzji banku, tak jak w kredytach we frankach szwajcarskich, podczas gdy po dniu 30 września 2015 r. kredyt był dalej spłacany z zastosowaniem klauzuli walutowej w euro i z nową zdefiniowaną pro futuro stopą oprocentowania w ten sposób, że wynosiła ona 5,84% i ponownie została arbitralnie określona przez pozwanego na zasadzie „bierz albo rezygnuj”.
18. Ponadto powódka podkreśla, że przy zawieraniu aneksu do umowy konsument nie miał żadnej możliwości negocjowania zaproponowanego mu aneksu, ponieważ zgłoszenie zastrzeżeń do jakiegokolwiek aspektu aneksu do umowy i jego

niepodpisanie oznaczałoby nieobjęcie konwersją, którą musiał zaakceptować w terminie 30 dni, zgodnie z co zostało określone w art. 19e ust. 5 ZID ZPK 2015.

19. Powódka zatem podnosi, że rekompensata dla niej w ogóle nie stanowiła przedmiotu tej ustawy, kwota rekompensaty w samej ustawie nie została określona, a ani w „Kalkulatorze” ani w aneksach do umów nie dokonano **[OR: 6]** obliczenia indywidualnej korzyści jaką bezprawnie uzyskał bank na podstawie Umowy kredytu, zatem w przypadku powódki w niniejszym sporze nie zostało dokonane takie obliczenie wysokości należnej jej rekompensaty. Powódka udowadnia to przekładając wraz z pozwem obliczenie. Na podstawie kalkulatora konwersji po dokonanej konwersji została ustalona nadpłata na korzyść konsumenta tytułem różnicy między wykonanymi wpłatami a fikcyjnym kredytem w euro i to w kwocie 119 406,91 HRK, która to kwota nie została wypłacona konsumentowi, lecz zgodnie z art. 19c ust. 1 lit. c, ZID ZPK 2015 była ona sukcesywnie wykorzystywana przy płaceniu przyszłych miesięcznych rat kredytu po konwersji na walutę euro i to ten sposób, że ta nadpłata mogła stanowić maksymalnie do 50% wymagalnej miesięcznej raty. Z obliczenia konsumenta dołączonego do pozwu wynika jednak, że bank nienależnie uzyskał kosztem konsumenta korzyść wynikającą z konwersji w kwocie 340 364,19 HRK.
20. Z drugiej strony, pozwany w niniejszym postępowaniu bank uważa, że już przez samo dokonanie konwersji i zawarcie aneksu do umowy powódka utraciła podstawę prawną do dochodzenia stwierdzenia nieuczciwości warunków pierwotnej umowy i na tej podstawie do rekompensaty, a to dlatego, że kredyt został retroaktywnie obliczony tak, jakby od pierwszego dnia był wyrażony w walucie euro, więc nie ma potrzeby sporządzać opinii biegłego w zakresie finansów, aby stwierdzić dokładną kwotę jaką bank nienależnie uzyskał na podstawie nieuczciwych warunków pierwotnej umowy.
21. Po zapoznaniu się z aneksem do umowy sąd odsyłający stwierdził, że powódka w żadnym momencie nie odstąpiła od dochodzenia swoich roszczeń, nie zrzekła się prawa do całkowitej rekompensaty ani prawa do złożenia pozwu i prawa do ochrony prawnej, oraz że żadne takie zrzeczenie się praw nie było przewidziane w ustawie. Co więcej ustawodawstwo krajowe, art. 41 Zakon o zaštiti potrošača [ustawy o ochronie konsumentów] stanowi, że konsument nie może zrzec się swoich praw ani nie można mu ich ograniczyć, a podobnie przewiduje sama ZID ZPK 2015 w artykule 19e, gdzie zabroniono bankom, aby w aneksach do umów umieszczały klauzulę dotyczącą zrzeczenia się jakichkolwiek praw przysługujących konsumentom, a zgodnie z tym jak sąd odsyłający rozumie wyrok Trybunału C-452/18 Ibercaja Banco, zrzeczenie się przez konsumenta ochrony, którą daje mu dyrektywa 93/13, może nastąpić jedynie jeśli konsument tego chce i wyrazi to wyraźnie, dobrowolnie i świadomie.
22. Zgodnie z rozumowaniem sądu odsyłającego cel ZID ZPK 2015 był w pierwszej kolejności natury społecznej i gospodarczej; ustawa miała ułatwić konsumentom spłatę kredytu i doprowadzić ich do sytuacji by od dnia 30 września 2015 r. spłacali kredyt w ten sposób w jaki spłacają go konsumenci, którzy zawarli

umowy kredytu z klauzulą walutową w euro. Na to wskazuje także fakt, że ZID ZPK 2015 do dnia 30 września 2015 r. nie poprawiała ani nie poprawiła przepisu dotyczącego stopy oprocentowania, więc w samej ZID ZPK 2015 nie została na przykład określona żadna specjalna metodologia obliczenia odsetek przy okazji konwersji; ustawa ta nie doprowadziła także do konwersji kredytów na kredyty wyrażone w kunach, z pominięciem franka szwajcarskiego.

23. Sąd odsyłający zauważa także, że ZID ZPK 2015 rzeczywiście nie określała dla każdego konsumenta indywidualnej kwoty odpowiadającej szkodzie jaką konsument poniósł na skutek nieuczciwych warunków umowy kredytu, odsetek i waluty, to znaczy nie określała kwot, które przedsiębiorca nienależnie otrzymał.
24. Sąd odsyłający zwraca uwagę na fakt, że ZID ZPK 2015 została uchwalona w dniu 30 września 2015 r. i to po wydaniu ostatecznego orzeczenia o nieważności warunku dotyczącego odsetek, ale przed wydaniem ostatecznego orzeczenia o nieważności warunku dotyczącego ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego. Zatem w momencie wejścia w życie ustawy warunek o walucie franku szwajcarskim nie był jeszcze sądowo uznany za nieuczciwy i nieważny, prawomocne orzeczenie w tej sprawie zapadło dopiero trzy lata po konwersji kredytu, a konwersja kredytu została dokonana z poszanowaniem w pełni warunku dotyczącego ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego uważanego za ważny, zatem dokonując konwersji kredytu właśnie w oparciu o warunki dotyczące ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego i dotyczące odsetkach zmienianych na podstawie decyzji banku, biorąc je pod uwagę w samym Kalkulatorze konwersji i co więcej w sytuacji gdy sama ustawa nie uznała ani warunku dotyczącego ustalenia waluty, ani warunku dotyczącego stopy oprocentowania zmienianej na podstawie decyzji banku ani [OR: 7] za nieuczciwy/uczciwy ani za nieważny/ważny, oznacza, że ta kwestia od początku była przekazana do rozstrzygnięcia w ramach postępowania sądowego.
25. Powyższa okoliczność ma znaczenie z uwagi na to, że uchwalenie ZID ZPK 2015 i zawarcie aneksu do umowy w 2016 r. nastąpiły po przystąpieniu Republiki Chorwacji do Unii Europejskiej, zatem właściwość Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest bezsporna i powinien on udzielić odpowiedzi na pytania zadane w konkretnej sprawie.
26. Tak więc powódka, po dokonanej konwersji, po uznaniu warunku dotyczącego ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego za nieuczciwy w procesie w sprawie zbiorowej ochrony prawnej, po obliczeniu korzyści, które nienależnie uzyskał bank, jako kwotę rekompensaty, przed sądem odsyłającym domaga się zwrotu wszystkich korzyści, które bank uzyskał na podstawie Umowy o kredyt, twierdząc i udowadniając, że dokonana konwersja mu tego nie uniemożliwiło, względnie, że tylko częściowo mu to umożliwiło poprzez częściowe zmniejszenie kapitału, podkreśla jednak, że pozostały kapitał kredytu pozostał ciągle wyższy, niż rzeczywiście powinien być na dzień konwersji jeśli wyeliminowano by nieuczciwe warunki dotyczące ustalenia jako waluty franka szwajcarskiego i stopy oprocentowania zmienianej na podstawie decyzji banku.

27. Dlatego powódka w niniejszym postępowaniu sądowym udowadnia, że dzięki konwersji nie znalazła się w pozycji wyjściowej, to znaczy takiej jakby nie było spornych warunków, względnie samej umowy, tylko spłaca symulowany kredyt powiązany z walutą euro i w ten sposób nie uzyskała rekompensaty, a bank nie zwrócił wszystkich korzyści, które bezprawnie uzyskał.
28. Wysokość nienależnie otrzymanych korzyści można ustalić w niniejszym postępowaniu sądowym, a powódka do pozwu dołączyła opinię biegłego, która to udowadnia.

POSTĘPOWANIE UJEDNOLICAJĄCE WYKŁADNIĘ PRAWA PRZED VRHOVNI SUD RH [sądem najwyższym Republiki Chorwacji]

29. W czasie trwania niniejszego indywidualnego postępowania w sprawie konsumenta, w dniu 11 września 2019 r. Vrhovni sud Republike Hrvatske [sąd najwyższy Republiki Chorwacji], jako sąd ostatniej instancji, wszczął tzw. „postępowanie ujednolicające wykładnię prawa”.
30. Mowa tu o nowej instytucji w systemie prawnym Republiki Chorwacji, uregulowanej w Zakon o parničnom postupku [ustawie o postępowaniu cywilnym], art. 502i i nast., która umożliwia Vrhovni sud RH [sądowi najwyższemu Republiki Chorwacji] zajęcie stanowiska prawnego w konkretnej kwestii, które to stanowisko obowiązuje wszystkie sądy niższych instancji rozpatrujące sprawy indywidualne, które się toczą jak i te, które zostaną wszczęte, co zostało uregulowane w art. 502n Zakon o parničnom postupku [ustawy o postępowaniu cywilnym].
31. W postępowaniu ujednolicającym wykładnię prawa, prowadzonym pod sygnaturą akt [...] Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] orzekł o następującej kwestii prawnej:

„Czy porozumienie o konwersji kredytu, zawarte na podstawie Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawy o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim] (Narodne novine nr 102/15), należy uznać za niebyłe lub nieważne przypadku, gdy nieważne są warunki pierwotnej umowy o kredyt dotyczące zmiennej stopy oprocentowania i klauzuli walutowej?”

W dniu 4.3.2020 R. Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] wydał niniejsze orzeczenie:

„Porozumienie o konwersji kredytu, zawarte na podstawie Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawy o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim] (Narodne novine nr 102/15), wywołuje skutki prawne i jest ważne w [OR: 8] przypadku, gdy nieważne są warunki pierwotnej umowy o kredyt dotyczące zmiennej stopy oprocentowania i klauzuli walutowej”.

32. Następnie w orzecznictwie sądów krajowych pojawiły się wątpliwości i odmienne wykładnie tego orzeczenia wydanego w ramach postępowania ujednocniającego wykładnię prawa, to znaczy wątpliwości dotyczyły stwierdzeń wyrażonych w tym orzeczeniu i jego wpływu na rekompensatę dla konsumenta zgodnie z dyrektywą 93/13, a tym samym i na ostateczne orzeczenie w niniejszej sprawie. Sąd odsyłający uważa zatem, że to orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], czyli wykładnię ZID ZPK 2015 należy ocenić jako sprzeczną z prawem Unii, o ile się ww. ustawę interpretuje jako przeszkodę na drodze do wypłacenia konsumentowi rekompensaty.
33. Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] w przytoczonym postępowaniu, orzekając o ważności aneksu do umowy, na podstawie którego została dokonana konwersja kredytu, w uzasadnieniu orzeczenia stwierdził, że aneks jako dodatek do oryginalnych umów kredytu nie może być nieuczciwy i nieważny nawet jeśli swoją treść opiera na warunkach, które ze skutkiem *ex tunc* zostały uznane za nieuczciwe i nieważne i to z takiej przyczyny, że ten aneks do umowy kredytu ustanawia w istocie nowy stosunek umowny, całkowicie dobrowolny dla konsumenta, zawarty na podstawie ZID ZPK 2015 i sąd dochodzi do wniosku, że już z tego tylko względu aneks do umowy o kredyt jest zgodny z prawem, uczciwy i ważny.
34. De facto, Vrhovni sud [sąd najwyższy] odmówił zbadania czy aneks do umowy jest uczciwy i ważny zakładając, że tak jest, bez możliwości, aby w ogóle oceniać i kwestionować uczciwość i ważność tego aneksu do umowy, choć główne warunki oryginalnej umowy o kredyt dotyczące przedmiotu umowy (ustalenie jako waluty franka szwajcarskiego) i ceny (ustalenie stopy oprocentowania), zostały już uznane za nieuczciwe i nieważne ze skutkiem *ex tunc*.
35. Vrhovni sud [sąd najwyższy] w tamtym postępowaniu, choć orzekał o stosowaniu prawa Unii Europejskiej, to znaczy o zastosowaniu i wykładni dyrektywy 93/13, która została transponowana do prawa krajowego przez Zakon u zaštiti potrošača [ustawę o ochronie konsumentów], nie wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z pytaniem prejudycjalnym w sprawie wykładni prawa Unii Europejskiej, a w samym orzeczeniu w ogóle nie uzasadnił dlaczego nie wystąpił do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym, zatem nie umożliwił zajęcie stanowiska w kwestii prawidłowej wykładni prawa Unii dotyczącego pytań, które są teraz zadawane w niniejszym postępowaniu.
36. Należy zwrócić uwagę na to, że Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] w kwestii stosowania prawa Unii, konkretnie wyroku w sprawie Dunai, stwierdził tylko, że wyrok w sprawie Dunai nie ma zastosowania, ponieważ w tej sprawie była mowa o „innych okolicznościach faktycznych” i to w ten sposób, że interwencja ustawodawcy w sprawie Dunai była bezpośrednia, podczas gdy w przypadku Republiki Chorwacji konwersja kredytu była dobrowolna, bank miał obowiązek zaoferować konwersję, a konsument nie musiał jej zaakceptować i zawierać aneksu do umowy, w którym to przypadku nadal

spłacałby kredyt tak, jak do tej pory. Istotnie bez woli stron umowy nie doszłoby do konwersji.

37. Mimo to Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] nie zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wykładnię dyrektywy 93/13 w tychże innych okolicznościach faktycznych.
38. Sąd odsyłający wyjaśnia także to, że w postępowaniu ujednocającym wykładnię prawa Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] nie udzielił wyraźnie odpowiedzi na kluczowe pytanie, a jest nim kwestia rekompensaty dla konsumentów pomimo dokonanej konwersji kredytu, która ta kwestia powstaje właśnie w niniejszej konkretnej sprawie, a bank podkreśla, że orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji] należy interpretować w ten sposób, że po dokonaniu konwersji kredytu konsument nie ma już żadnych praw do uzyskania rekompensaty bez względu na to czy rzeczywiście otrzymał taką rekompensatę w całości czy nie, oraz że nie ma nawet potrzeby by ustalać kwotę korzyści uzyskanych jakoby przez bank.
39. O ile w ten sposób rozumie się orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], czyli w ten sposób interpretuje się ZID ZPK 2015, a pozwany orzeczenie i ZID ZPK 2015 w niniejszym postępowaniu interpretuje właśnie w ten sposób, sąd odsyłający uważa, że takie rozumowanie mogłoby być sprzeczne z wykładnią Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jaką Trybunał **[OR: 9]** wyraził w sprawie C-118/17 Dunai, a dokładniej sprzeczność ta miałaby dotyczyć kwestii wykładni poziomu ochrony gwarantowanej przez dyrektywę 93/13, o której to ochronie mowa w niniejszej sprawie.
40. Sąd odsyłający rozumie wyrok w sprawie Dunai w taki sposób, że Trybunał zajął stanowisko prawne w kwestii wpływu interwencji ustawodawcy na prawa konsumentów wywodzone z dyrektywy 93/13 w ten sposób, że nie pozbawia ona konsumenta prawa do rekompensaty i przede wszystkim nie może pozbawić konsumenta prawa do dochodzenia zwrotu wszystkich korzyści, które przedsiębiorca uzyskał na podstawie nieuczciwej umowy lub nieuczciwych warunków umownych, oraz że na prawo do całkowitej rekompensaty nie ma szczególnego wpływu natura tej interwencji, to znaczy czy była ona bezpośrednia czy dobrowolna. Co więcej, z wyroku C-452/18 Ibercaja Banco, pkt 29 wynikałoby, że konsument, przy zawieraniu dobrowolnego porozumienia, nie może zrzec się ochrony wynikającej z dyrektywy 93/13, a zatem także prawa do całkowitej rekompensaty inaczej niż w sposób wyraźny, dobrowolny i świadomy, a sąd odsyłający zauważa, że konsument w niniejszej sprawie nie zrzekł się zagwarantowanej mu ochrony.
41. Potwierdzenie takiego rozumowania sąd odsyłający znajduje w wyroku w sprawie Dunai, pkt 41, i przytoczonym tam orzecznictwie, które wskazuje, że stwierdzenie nieuczciwości i nieważności ma odtworzyć pierwotną sytuację prawną i faktyczną konsumenta, tak jakby nieuczciwej umowy nie było, to znaczy jakby nie było nieuczciwych i nieważnych warunków, lub w sprawie C-779/18 Mikrokasa,

pkt 50 i pozostałym orzecznictwie, w którym Trybunał stwierdza, że z oceny nieuczciwości może być wyłączony tylko wyjątkowo warunek umowy odzwierciedlający przepis ustawowy o charakterze bezwzględnie obowiązującym dla obu stron umowy, co tutaj nie ma miejsca z uwagi na to, że dokonanie konwersji i zawarcie aneksu do umowy kredytu zależało od woli konsumenta, dla którego zawarcie aneksu do umowy nie było obowiązkowe i bez którego woli, jako kluczowego elementu, nie byłoby ani aneksu ani konwersji.

42. Sąd odsyłający rozumie tak także dyrektywę 93/13, w której w motywie dziesiątym jasno stwierdza się, że dyrektywa 93/13 odnosi się do wszystkich umów zawieranych pomiędzy sprzedawcami lub dostawcami a konsumentami, z czego wynika, że zarówno pierwotna umowa jak i aneks musi być poddany ocenie przejrzystości i uczciwości, na co wskazuje także przytoczone orzeczenie C-452/18 Ibercaja Banco, pkt 39, które stanowi, że także warunek umowy zmieniający pierwotny nieuczciwy warunek umowy może być uznany za nieuczciwy, jeśli nie był negocjowany indywidualnie i jeśli powoduje nierównowagę praw i obowiązków stron.
43. Podsumowując sąd odsyłający rozumie dyrektywę 93/13 oraz wyroki w sprawach Dunai i Ibercaja Banco SA w ten sposób, że niezależnie od tego w jaki sposób sąd krajowy oceni zawarte na podstawie interwencji ustawodawcy aneksy do umów, czy oceni je jako bezpośrednią interwencję czy wyraz wolnej woli stron, aneksy te nie mogą (i nie wolno im) osłabiać ochrony gwarantowanej przez dyrektywę 93/13 w ten sposób, że nie wolno im uniemożliwić zwrotu wszystkich korzyści, które przedsiębiorcy nienależnie uzyskali, a w szczególności nie wolno tego dokonać wbrew woli konsumentów w ten sposób, że konsumenci nigdy i nigdzie nie zrzekli się takiej ochrony i rekompensaty, ani też takie zrzeczenie nie zostało przewidziane w ustawie.
44. Taka wykładnia w ocenie sądu odsyłającego jest zgodna także z doktryną skutku interpretacyjnego, która opiera się na zasadzie, że zamiarem ustawodawcy, tutaj wyrażonym w ZID ZPK 2015, nie było naruszenie dyrektywy, lecz wprost przeciwnie jej wdrożenie, zatem w związku z tym krajową normę prawną należy interpretować jak dalece jest to możliwe zgodnie z jej celami i założeniami, które ustawodawstwo unijne pragnie osiągnąć, czyli sąd odsyłający uważa, że jego obowiązkiem jest odstąpienie od stosowania normy prawa krajowego, która byłaby interpretowana w ten sposób, że stoi na przeszkodzie realizacji ochrony prawnej subiektywnego prawa konsumenta.

[OR: 10]

45. Konkretny cel dyrektywy 93/13 w kwestii ochrony konsumentów i potrzeb[ę] takiej wykładni dyrektywy sąd odsyłający znajduje w sprawach połączonych C-482/13 do 487/13 Unicaja banco i Caixabank, pkt 38, a sąd bierze pod uwagę rozumowanie, że ustawodawstwo krajowe zawsze może zapewnić wyższy i bardziej rygorystyczny poziom ochrony niż sama dyrektywa, na co Trybunał

zwrócił uwagę w swoim orzeczeniu C-484/08 Caja de Ahorros lub wyroku C-96/14 Van Hove, pkt 27.

46. Z drugiej strony, gdyby orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji] zastosować do tej konkretnej sprawy w ten sposób, że ZID ZPK 2015 należy interpretować tak, że konsument już przez samo zawarcie aneksu do umowy zostaje pozbawiony wszelkiej rekompensaty, sąd odsyłający uważa, że tym samym dyrektywa 93/13 byłaby interpretowana na szkodę konsumenta co oznaczałoby naruszenie obowiązku każdego sądu krajowego wynikającego z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym prawo krajowe należy interpretować w ten sposób, aby osiągnąć cel i rezultat określony w dyrektywie.
47. Taka wykładnia orzeczenia Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], w myśl której konsumenci utracili prawo do otrzymania rekompensaty, choć nie zostało to przewidziane w tej ustawie, ani nie zostało ustalone między stronami, ani też konsumenci nie wiedzieli w momencie zawierania aneksu do umowy kredytu, że czegoś się zrzekają, zgodnie z opinią sądu odsyłającego naruszałoby podstawową zasadę prawa europejskiego, zgodnie z którą określoną normę prawa europejskiego i prawa krajowego należy interpretować w świetle i duchu celów samego przepisu i byłoby sprzeczne ze stanowiskiem Trybunału wyrażonym w wyroku C-282/10 Dominguez, pkt 24, 27, samym z celem dyrektywy, który jest podany w motywach, w szczególności w motywie 9, to znaczy byłoby sprzeczne z przytoczonym wyrokiem w sprawie Dunai, pkt 41, jak i z wyrokiem C-51/17 OTP Bank i OTP Faktoring, pkt 83, w którym Trybunał stwierdza, że ocenia się i stwierdza nieuczciwość i nieważność w momencie zawarcia umowy kredytu, co jest zresztą wyraźnie przewidziane w art. 4 ust. 1 dyrektywy 93/13, a więc w tym sensie pozostaje całkowicie bez znaczenia późniejsza interwencja ustawodawcy, jakkolwiek by nie była, która nie może podważyć takiego sposobu stwierdzenia nieuczciwości i nieważności.
48. Potwierdzenie takiego rozumowania sąd odsyłający odnajduje także w wyrokach: C-260/18 Dziubak, w pkt 52, w sprawach połączonych C-482/13 do 487/13 Unicaja banko i Caixabank, pkt 37, C-421/14 Banco Primus, pkt 61, C-154/15, C-307/15 i C-308/15 Gutiérrez Naranjo i in., pkt 61.
49. Sąd odsyłający rozumie dyrektywę 93/13 w ten sposób, że zezwala ona na interwencje ustawodawców państw członkowskich, ale w sensie zachowania albo przyjęcia zasad, które ustanawiają wyższą ochronę niż przepisy dyrektywy i zgodnie z tym interwencja w stosunek umowny może być dokonana w drodze interwencji ustawodawcy tylko jeśli jest zgodna z dyrektywą 93/13 lub w ramach maksymalnej ochrony konsumenta określonej w artykule 8 dyrektywy 93/13, a w żaden sposób interwencja ta nie może osłabiać tej ochrony; takie rozumowanie odnajdujemy w wyroku C-118/17 Dunai, pkt 43, 44.

50. Sąd odsyłający uważa, że przy orzekaniu w niniejszej sprawie musi brać pod uwagę także przepisy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), oraz uważa, że niniejsza sprawa jest objęta zakresem prawa Unii, stąd powinny mieć zastosowanie także gwarancje, które konsumentom daje karta, zwłaszcza co do prawa do skutecznego środka prawnego przewidzianego w rt.. 47, który każdemu przyznaje prawa, na które może się powołać przed sądami państw członkowskich, włączając w to spory między jednostkami, a zasad z artykułów 38 i 47 karty o skutecznej ochronie prawnej należy przestrzegać także przy stosowaniu dyrektywy 93/13; taką wykładnię sąd odsyłający odnajduje w sprawie C-34/13 Kušionova, pkt 47 oraz w wyroku C-414/16 Egenberger, pkt 70 do 82.

[OR: 11]

51. W tym sensie, jeśli by ZID ZPK 2015 interpretować w ten sposób, że w następstwie jej stosowania, to znaczy przez samo zawarcie aneksów do umów o kredyt, konsument traci prawo do ochrony prawnej i dochodzenia całkowitej rekompensaty i zwrotu wszystkiego, co zostało uzyskane na podstawie nieuczciwych i nieważnych umów oraz nieuczciwych i nieważnych warunków umownych, to niniejszy sąd uważa, że zgodnie z prawem Unii Europejskiej i zasadą skutecznego środka prawnego w rozumieniu art.. 47 karty, jego obowiązkiem jest zagwarantowanie pełnego skutku dyrektywy 93/13 i to poprzez odstąpienie od stosowania każdego sprzecznego z dyrektywą przepisu ZID ZPK 2015 oraz, innymi słowy, o ile ZID ZPK 2015 miałyby być interpretowane w ten sposób to nie miałyby ona zastosowania i wszystkie aneksy do umów zawarte na jej podstawie w następstwie tego byłyby bezskuteczne i nieważne.
52. Zgodnie z powyższym sąd odsyłający rozumie dyrektywę 93/13 w ten sposób, że żadna regulacja ustawowa, także ta zawarta w ZID ZPK 2015, nie może wywoływać skutku w postaci osłabienia praw, które przysługują powódce na podstawie dyrektywy 93/13 lub Zakon o zaštiti potrošača [ustawy o ochronie konsumentów], której imperatywem jest przywrócenie wyjściowej sytuacji prawnej i faktycznej, poprzez wyeliminowanie nieuczciwych warunków, tak jak gdyby ich nie nigdy nie było, a zwłaszcza zwrot wszystkich korzyści, które pozwany bezzasadnie uzyskał na szkodę powódki, właśnie na podstawie tych warunków.

PRAWO KRAJOWE

53. W zakresie odpowiednich przepisów prawa krajowego sąd odsyłający podkreśla, że Zakon o obveznim odnosima [ustawa o zobowiązaniach] (zwana dalej: „ZOO”) stanowi, że nieważna umowa i nieważne warunki umowne nie mogą być konwalidowane i stanowi, że zgodnie z art. 322 i 326 ZOO nieważność stwierdza się ze skutkiem ex tunc, zatem ocenia się ją i stwierdza z uwagi na moment zawarcia umowy. Stąd sąd odsyłający uważa, że w tym sensie jest to zgodne z dyrektywą 93/13.

54. Zakon o obveznim odnosima [ustawa o zobowiązaniach] stanowi, że nieważna umowa nie staje się ważna dzięki późniejszemu odpadnięciu przyczyny nieważności, ani nie może się taką stać dzięki odnowieniu umowy (art. 145 ZOO), nie może stać się ważna także na podstawie ugody (art. 158 ust. 2 ZOO), bez względu na prawną klasyfikację Aneksu do umowy, który strony zawarły na podstawie ZID ZPK 2015, na co wskazuje art. 148 ust. 1 ZOO, który stanowi, że odnowienie jest bezskuteczne o ile uprzednie zobowiązanie było nieważne oraz art. 158 ust. 2 ZOO, który stwierdza, że nieważna jest ugoda dotycząca nieważnej czynności prawnej. Istotnie zgodnie z ustawodawstwem krajowym o ile umowa była nieważna lub o ile jakiś warunek umowy był nieważny, strony nie mogą dokonać żadnej czynności prawnej (odnowienie, ugoda itd.), na podstawie której te nieważne warunki uległyby prawnie wzmocnieniu, zmieniły lub uczyniły prawnie ważnymi, ponieważ jest to wyraźnie sprzeczne z art. 322 ZOO, zgodnie z którym uważa się, że do nieważnej czynności prawnej w ogóle nie doszło. Mowa zatem o podstawowej zasadzie krajowego prawa zobowiązań, która swoje ratio ma właśnie w fakcie, że mowa o takim naruszeniu interesów publicznych i bezpieczeństwa porządku publicznego, że upływ czasu nie może tego uzdrowić.
55. Sąd odsyłający uważa, że także te przepisy są zgodne z prawem Unii jak zostało wyjaśnione na przykład w wyrokach: C-421/14 Banco Primus, pkt 42, 43. Sąd odsyłający uważa także, że nie wolno mu na podstawie własnych interpretacji i wykładni zastąpić nieuczciwych warunków treścią, którą nie została ustalona, a do takiego wniosku skłania go wyrok C-70/17 i C-179/17 Abanca Corporation Bancaria, pkt 54, 55, warunki te zaś należy wyeliminować z obrotu ze skutkiem ex tunc.

[OR: 12]

56. W kwestii dotychczasowego orzecznictwa najwyższych sądów krajowych sąd odsyłający przywołuje już istniejące orzecznictwo Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], który w sprawie [...] w dniu 27 czerwca 2001 r. orzekł, że ważność czynności prawnej ocenia się zgodnie z okolicznościami i przepisami, które obowiązywały w momencie zawarcia umowy, a identyczne stanowisko znajduje się np. w orzeczeniu Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], [...] z dnia 28 października 2008 r., jak i w orzeczeniach VSRH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], [...] z dnia 11 kwietnia 2007 r. oraz [...] z dnia 26 października 2010 r.; w tej kwestii istnieje także utrwalone orzecznictwo Ustavni sud RH [trybunału konstytucyjnego Republiki Chorwacji], jak np. orzeczenie [...] z dnia 17 września 2003 r.
57. W orzecznictwie i wyrażanych stanowiskach prawnych Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji] dotyczących niemożliwości konwalidacji, czy to na podstawie odnowienia czy ugody, przywołuje się orzeczenie [...] z dnia 8 września 2010 r., zgodnie z którym na podstawie ugody nie można konwalidować nieważnej czynności prawnej, podczas gdy zgodnie z orzeczeniem [...] za pomocą odnowienia też nie można konwalidować nieważnej czynności

prawnej, co jest zgodne z art. 148 Zakon o obveznim odnosima [ustawy o zobowiązaniach].

58. Wreszcie sąd odsyłający przywołuje także orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji] [...] z dnia 12 lutego 2019 r., w którym sąd ten stwierdza istnienie interesu prawnego konsumentów, którzy dokonali konwersji kredytu na podstawie ZID ZPK 2015, do uznania za nieuczciwe i nieważne warunków umownych, aby na podstawie tego uznania mogli zrealizować prawa, które by im się należały, a w którym to orzeczeniu Vrhovni sud RH [sąd najwyższy Republiki Chorwacji] orzekał właśnie w przedmiocie konwalidacji w przypadku nieważności umowy zajmując stanowisko, w myśl którego do nieważności dochodzi na podstawie samej ustawy i istnieje ona od momentu dokonania czynności prawnej, przy czym nieważna umowa nie staje się ważna nawet wtedy gdy później odpadnie przyczyna nieważności, oprócz wyjątkowych okoliczności, które określa art. 326 ust. 2 ZOO, a które w przedmiotowej sprawie nie są występują (przyczyną nieważności był zakaz mniejszej wagi i umowa została w całości wykonana). Sąd odsyłający przywołuje również orzeczenie Vrhovni sud RH [sądu najwyższego Republiki Chorwacji], [...] z dnia 26 maja 2020 r., które także stwierdza prawo konsumentów, którzy poddali kredyty konwersji, do uzyskania uznania za nieuczciwe warunków pierwotnej umowy o kredyt i zrealizowanie praw przysługujących konsumentowi z tego tytułu.
59. Sąd przedkłada wyciąg z przepisów prawa krajowego w osobnym dokumencie jako załącznik i to jako ZAŁĄCZNIK 1 i ZAŁĄCZNIK 2 oraz pozew i pisma stron jako ZAŁĄCZNIK 3.

W Zagrzebiu, 15 października 2020 r.

Spis załączników:

1. Pozew powódki z dnia 12 czerwca 2019 r.
 2. Odpowiedź na pozew pozwanego z dnia 2 września 2019 r.
 3. Pismo pozwanego z dnia 29 czerwca 2020 r.
- [OR: 13]**
4. Pismo powódki z dnia 2 października 2020 r.
 5. Pismo powódki z dnia 7 października 2020 r.
 6. Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju [ustawa o zmianie i uzupełnieniu ustawy o kredycie konsumenckim]
 7. Krajowe ustawodawstwo

[OR: 14]

[...]

[...]

DOKUMENT ROBOCZY